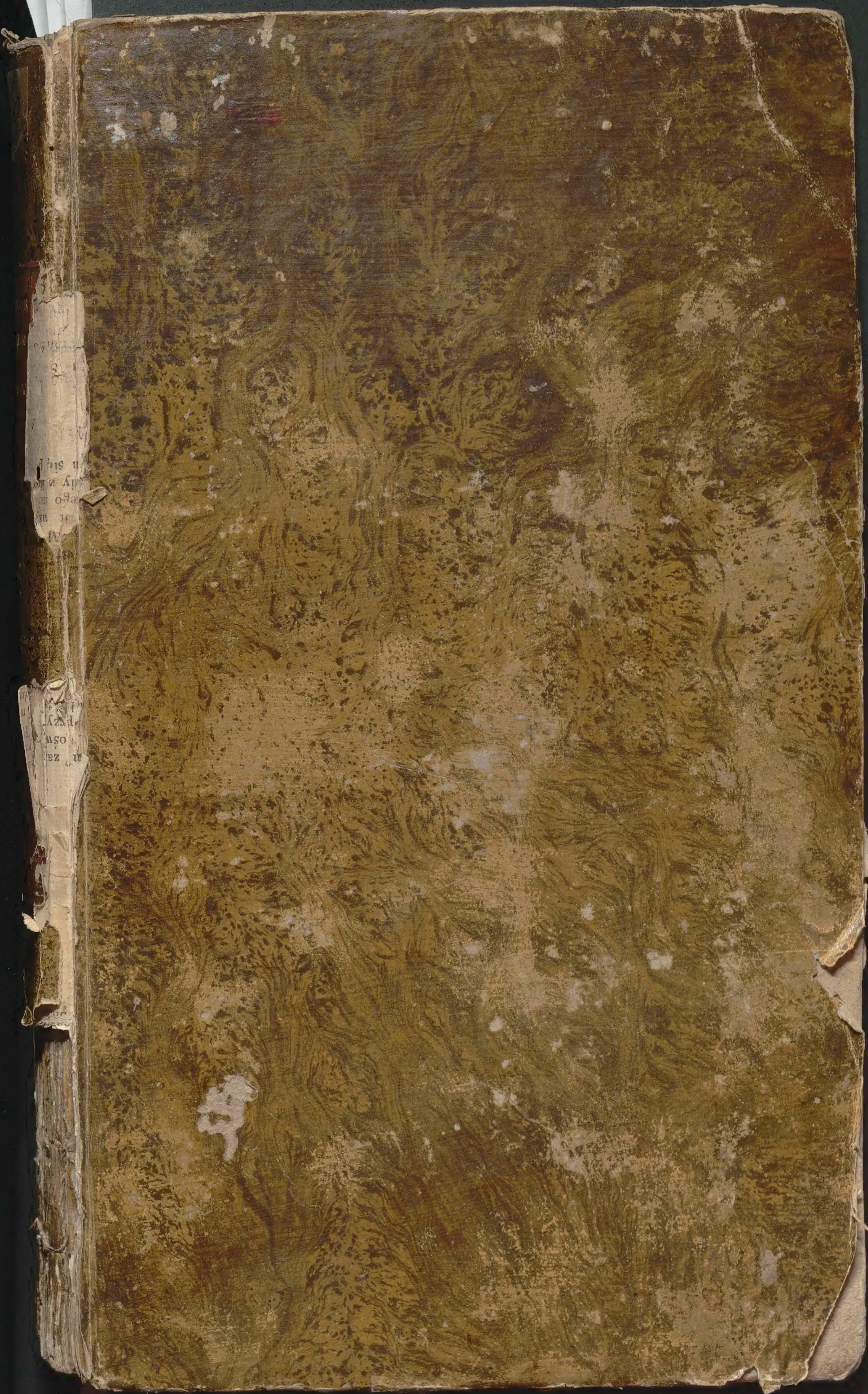

V
B J
C

Spis materyi w tey książce znaydujących się

Niżey Podpiſani z wyraźnego rozkazu Króla Jmci y Stanów Rzeczypoſpolitey Skonfederowanych ninieyſzego Seymu, maią honor udzielić JW. Stackelbergowi, Poſłowi Wielkiemu nadzwyczaynemu y Pełnomocnemu Nayiaśnieyſzey Jmperatorowey całey Roſſyi naſtępuiącą odpowiedź na Notę dnia 5. Liſtopada Roku bieżącego podaną.

Rzeczpoſpolita w teyże Nocie, którey czytanie przed Stanami Skonfederowanemi na dniu 6. Liſtopada naſtąpiło, upatruie troiaki zamiar, to ieſt: *1mo.* Zarzut naruſzoney niby Konſtytucyi 1776 Roku. *2do:* Suppozycyą o Proiektach przewrócenia całkowitego rządu. *3tio.* Deklaracyą w ſpoſob naglący, nieodmienienia w niczym Konſtytucyi 1775 Roku. Każdy z tych trzech zamiarow oſobną Stanow Rzeczypoſpolitey Zgromadzonych ściągnął bacżność, y ſzczegulną odpowiedź.

Co do pierwſzego. Jeżeli zarzut naruſzoney Konſtytucyi 1776 Roku, związku z Aktem Gwarancyi 1775. Roku mieć nie mogącey, ma za Cel uchwałę Rzeczypoſpolitey przywracaiącą Kommiſſyą Woyſkową; Seymuiące Stany, iak każda władza Prawodawcza w ſamowładztwie ſwoim niepodległa, ſtanowiąc nowe, przywracaiąc lub odmieniaiąc dawne Prawa ſwoie, nie ieſt w przypadku naruſzenia Praw wewnętrznych, który wyraz, nie na Seym wyżſzy nad Prawo, ale na poddanych, a nieposłuſznych Prawu, padać iedynie może.

Co do drugiego. Troſkliwość o myśl zawieraiącą przewrócenie całkowitego rządu, gdy ſupponuie Proiekta w Stanach Rzeczypoſpolitey, tym zaſpokoiona być powinna, że przez wyraz Proiektu na Seymie, to tylko ſię rozumie, co czytanym y do deliberacyi wziętym ieſt na Seſſyach Seymowych; nader zaś wiadomo y oczewiſto, iż żaden dotąd Proiekt w ten ſpoſob nie przyſzedł do wiadomości Stanow Rzeczypoſpolitey; Jeżeli ta troſkliwość ściąga ſię do ogólnych o Seymie Nieuſtaiącym w Narodzie mniemań, kiedy iſtotnie rząd Rzeczypoſpolitey wolny, y niedependuiący ſkłada ſię z trzech Stanow, w przedłużeniu lub trwaniu Seymu trudno upatrywać przewrocenia całkowitego rządu, lecz czaſu tylko Seymowania odmianę.

Les Souſſignés, par ordre exprès du Roi & des Etats Confédérés de la Diètte preſente, ont l'honneur de rémetre à S. E. M. le Comte de Stackelberg, Ambaſſadeur Extraordinaire & Plenipotentiaire de S. M. l'Impératrice de toutes les Ruſſies, la Réponſe relative à la Note remiſe le 5. Novembre de l'année courante,

La dite Note, dont la lecture a été faite aux Etats aſſemblés le 6. Novembre, paroit renfermer trois Points diſtincts. 1. L'objection d'une infraction faite à la Conſtitution de 1776. 2. La ſuppoſition de differents projets tendants à la ſubverſion totale du Gouvernement de la République. 3. Une Déclaration préſſante de s'oppoſer au moindre changement à la Conſtitution de 1775. Chacun de ces Articles a fixé l'attention & amené la Reponſe des Etats aſſemblés.

Quant au Premier Article: Si l'objection d'une infraction faite par les Etats de la République à la Conſtitution de 1776. (Conſtitution entierement étrangere à l'Acte de Guarantie de 1775.) eſt fondée ſur la détermination priſe par la République de rétablir la Commiſſion-Militaire, les Etats aſſemblés font obſerver, que la Diètte, de même que tout pouvoir Législatif, indépendant dans Sa Souveraineté, en faiſant de nouvelles Loix, en retabliſſant, ou abrogeant les anciennes, ne peut jamais être dans le cas de les enfreindre. L'expreſſion d'infraction des Loix Nationales, inaplicable à la Diètte, qui par ſa nature eſt au deſſûs de la Loi, ne peut convenir qu'à ceux, qui, ſoumis à elle, oſent lui deſobeir.

Quant au Second Article: L'inquietude témoigné ſur l'idée d'une ſubverſion totale du Gouvernement de la République, ſuppoſe des projets contenants ces vues, agités devant les Etats aſſemblés. Rien ne peut d'avantage raſſurer contre cette inquiétude, que la notion, que nul projet ne peut être conſidéré comme tel, ſans avoir été lû & pris en déliberation aux Séances de la Diètte, & qu'aucun projet de cette nature & ſous cette forme n'eſt parvenu aux Etats aſſemblés. Que ſi l'inquiétude annoncée pouvoit provenir de l'opinion générale dans la Nation ſur une Diètte Permanente, l'Eſſence du Gouvernement Polonois, libre & indépendant, conſiſtant dans la réunion des trois Etats, rend cette opinion générale exempte de tout reproche de ſubverſion totale du Gouvernement, puiſque la durée du tems employé à la tenuë des Dièttes, ſeroit le ſeul objet d'innovation.

Co do trzeciego. Jeżeli odmiana iakiego Prawa 1775 Roku, zdawać się będzie zgromadzonym Rzeczypospolitey Stanom ku ulepszeniu wewnętrznego Rządu, tedy przekonanie Rzeczypospolitey o wielkomyślności y przyiaźni Nayiaśnieyszey Imperatorowey Jmci gruntuie w Stanach Seymuiących nieochybne przeświadczenie, iżby chętnie ukontentowanie swoie raczyła łączyć z naylepszym Rzeczypospolitey byciem. Negocyacye z Nayiaśnieyszą Imperatorową Jmcią, y ze wszystkiemi Sąsiedzkiemi Dworami w tym względzie upatruie za nayprzyzwoitszy środek. Wyrazy mniey oczekiwane, umieszczone w Nocie, wzbudziły czułość Narodu; a dzień odstąpienia przyiaźni tak Wielkiey Monarchini w chęciach swoich oddalaiąc, Rzeczpospolita poczytałaby go za dzień powszechnego żalu.

w Warszawie dnia 17. Listopada 1788.

Quant au Troisieme Article: Si quelques changements dans la Constitution de 1775. devenoient nécessaires au Bien du Gouvernement, les Etats assemblés, ayant toujours la plus haute opinion de la magnanimité & des sentiments d'affection de S. M. Imperiale, sont d'avance convaincus que cette Auguste Souveraine envisagera avec une nouvelle satisfaction la plus parfaite existence de la République. Dans cette persuasion la voie des Negociations av S. M. Imperiale, ainsi qu'avec les Cours voisines, paroit aux Etats de la République le plus sûr Moyen de parvenir à ce bût. Les expressions inésperées de la Note ont excité la sensibilité de la Nation. Tous ses souhaits éloignent l'idée que S. M. Imperiale veuille renoncer un jour à l'amitié qu'elle lui a voué. Si ce jour pouvoit arriver, il seroit pour la République celui d'une affliction générale.

Varsovie ce 17. Novembre 1788.

STANISŁAW *Nałęcz* MAŁACHOWSKI,
Referendarz Koronny, Marszałek Seymowy y Konfederacyi Prowincyi Koron.

KAZIMIERZ XIĄZE SAPIEHA,
Generał Artylleryi y Marszałek Konfederacyi W. X. Litt.

69

ZBIOR
PISM
CZASOW

8.